

FATLAND ØLEN AS
Øvrehagen 2
5580 ØLEN

Kontakt saksbehandler

Elisabeth Time Ellingsen, 51568799

Vedtak om revidert tillatelse med unntak fra BAT-AEL - Fatland Ølen AS

Vi viser til varsel om revisjon sendt 21.07.2022 og søknad om endret tillatelse fra Fatland Ølen datert 04.10.2022.

1. Vedtak

Statsforvalteren i Rogaland gir ny revidert tillatelse til Fatland Ølen AS. Tillatelsens med krav og vilkår ligger vedlagt.

Tillatelsen er revidert til å være i tråd med BAT-konklusjonene for næringsmiddelindustri (BREF FDM), inkludert innskjerpet utslippskrav. Det er også gitt økte rammevilkår etter søknad.

Tillatelsen er tatt opp til revisjon med hjemmel i forurensingsloven § 18 tredje ledd og fjerde ledd. Tillatelsen er gitt etter forurensingsloven § 11, jf. § 16.

1.1. Frister

Tabell 1: Tabellen gir en oversikt over frister i tillatelsen.

Krav	Punkt i tillatelsen	Frist
Utredning av utslipp til vann	13.1	12.01.2026
Program for utslippskontroll (måleprogram)	10.4	12.01.2026
Tilstandsrapport om mulig forurenset grunn	13.2	01.10.2025
Årlig rapportering	10.5	01.03 hvert år

2. Bakgrunn for saken

Statsforvalteren har tatt initiativ til å revidere Fatland Ølen AS (Fatland Ølen) sin tillatelse for å sikre at bedriftens utslipp er i tråd med hva som er mulig å oppnå ved bruk av beste tilgjengelige teknikker, BAT. Krav om utslippsnivåer som kan oppnås ved bruk av BAT, følger av EUs industriutslippsdirektiv (IED), som er tatt inn i norsk rett i forurensningsforskriften kapittel 36.

Statsforvalteren skal sørge for at bedrifter med tillatelse til forurensende virksomhet reguleres med utgangspunkt i hva som regnes som BAT i den aktuelle bransjen, med eventuelle tilhørende forpliktende utslippsnivåer (BAT-AEL), innen fire år etter EU har offentliggjort slike krav, jf. forurensningsforskriften § 36-19. Kravene for næringsmiddelindustri ble vedtatt av EU i BAT-konklusjoner datert 04.12.2019.

Statsforvalteren varslet revisjon av tillatelsen i tråd med IED og ba Fatland Ølen sende inn opplysninger og eventuelt søke om endring av tillatelsen. Fatland Ølen sendte inn opplysninger og søknad om økte rammevilkår den 29.08.2022.

1.1 Rettslig utgangspunkt

Forurensningsloven

Når Statsforvalteren vurderer om tillatelse til forurensende virksomhet skal gis, og eventuelt på hvilke vilkår, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd. I vurderingen vil vi særlig ta i betraktning i hvilken grad den omsøkte virksomheten er akseptabel sett i lys av forurensningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens forvaltningsmål i §§ 4 og 5 ligger til grunn for Statsforvalterens myndighetsutøvelse. Videre skal prinsippene i §§ 8 til 12 om blant annet kunnskapsgrunnlag, føre-var-tilnærming og samlet belastning legges til grunn som retningslinjer når Statsforvalteren treffer beslutninger som berører naturmangfold.

Vannforskriften

Vannforskriften inneholder forpliktende miljømål om at myndighetene skal sørge for at alle vannforekomster skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand med mindre det er gitt unntak med hjemmel i forskriften § 9 eller § 10.

Forurensningsforskriften kapittel 36

EUs industriutslippsdirektiv (IED) er tatt inn i norsk rett i blant annet forurensningsforskriften kapittel 36 med vedlegg. Dette innebærer at Statsforvalteren skal sørge for at bedrifter med tillatelse til forurensende virksomhet bruker beste tilgjengelige teknikker (BAT) i den aktuelle bransjen og minst oppnår tilhørende utslippsnivåer (BAT-AEL).

Nasjonalt prioriterte stoffer

Statsforvalteren har et mål om å kontinuerlig redusere utslipp av nasjonalt prioriterte stoffer (se vedlegg 1 i tillatelsen) slik at utslipp av slike stoffer er stanset.

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikheter og stoppe klimaendringene innen 2030. I juni 2021 la regjeringen frem en nasjonal handlingsplan for hvordan vi skal nå målene; [Meld. St. 40, Mål med mening](#). Statsforvalteren vurderer saken opp mot bærekraftsmålene.

2. Statsforvalterens vurdering

Bedriften driver med slakt og foredling av animalske råstoffer. Med bakgrunn i virksomheten sin kapasitet vil Fatland Ølen være omfattet av punkt 6.4 b) i forurensingsforskriften § 36 vedlegg 1. Fatland Ølen er dermed omfattet av BAT-konklusjonene for næringsmiddelindustri (BREF FDM).

Det ble vedtatt BAT-konklusjoner for slakteri og animalske biprodukter (BREF SA) 18.12.2023. Basert på Fatland Ølen sin kapasitetsgrense for slakt ligger virksomheten rett under grensen i forurensingsforskriften § 36 vedlegg 1 punkt 6.4 a). Statsforvalteren har derfor vurdert nye krav og anbefalinger i BAT-konklusjonene for BREF SA ved revidering av tillatelsen, men bedriften er ikke pliktet til å følge tilhørende BAT-AEL.

Oppdateringen i tråd med BAT innebærer ikke tillatelse til nye utslipp, men vi har regulert utslipp som allerede er til stede ved normal drift og som står oppført på listen over komponenter som skal reguleres i henhold til BREF FDM. Med tanke på samlet belastning på ytre miljø, må regulering av eksisterende utslipp anses som en innskjerping av virksomhetens bidrag av forurensning. Det er satt krav til overvåking og krav til mer dokumentasjon på utslipp. Disse dataene vil gi oss svar på om kravene er tilstrekkelige for å oppnå miljømålene i vannforskriften eller om de må skjerpes ytterligere.

Ordlyden og strukturen i tillatelsen er også endret. Vilkårene kan være gitt med en annen formulering og i en annen rekkefølge enn tidligere tillatelse, uten at det innebærer noen nye forpliktelser for bedriften.

Statsforvalteren konkluderer med at endringene er akseptable sett i lys av forurensningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2. Etter en samlet vurdering av de forurensningsmessige ulempene ved endringene sammenholdt med fordeler og ulemper endringene for øvrig vil medføre, gir vi tillatelse til endringene på nærmere fastsatte vilkår.

Unntak fra BAT-AEL

Etter § 36-15 fjerde ledd kan det i særlige tilfeller gjøres unntak fra § 36-15 første ledd. Statsforvalteren mottok søknad om unntak fra BAT-AEL fra COWI AS på vegne av Fatland Ølen AS den 04.10.2022, med oppdatert opplysninger sendt inn 19.09.2023.

Tekniske forhold ved anlegget

Bedriften har gjort en vurdering av hvilken renseteknologi som er nødvendig for å oppnå BAT-AEL. Ytterligere rensing med et nytt eller optimalisert flotasjonstrinn med kjemisk felling, etterfulgt av et biologisk rensetrinn (MBBR) og nitrogenfjerning vil være nødvendig for å komme innenfor BAT-AEL for alle parametere.

Bedriften vurderer tre forslag til renseløsninger basert på utslipp og kostnad:

1. Kjemisk felling i dagens renseanlegg. Med tilleggsregning vil årsmiddelverdier kunne komme ned på 5-10 mg/l for Tot P, 250 mg/l for TSS, og 600-700 mg/l for KOF. Kostandene beregnes til ca. 500 000 – 600 000 kr/år. Dette er det primære ønske fra bedriften.
2. Utvide dagens renseanlegg med et nytt eller optimalisert flotasjonstrinn med kjemisk felling, etterfulgt av et biologisk rensetrinn (MBBR). Slik renseløsning er vurdert til å kunne oppnå årsmiddelverdier på 2 mg/l Tot P og 50 mg/l for TSS, som er øverste sjikt av BAT-AEL. Mens for KOF forventes et gjennomsnitt på 500 mg/l, hvor BAT-AEL er 25-100 mg/l. Kostnadene er vurdert til opptil 28 mil kroner i investeringskostnader, og ca. 2 mil i årlige driftskostnader.

3. Utvidelse av dagens renseanlegg med optimalisert flotasjonstrinn og biologisk rensetrinn slik som i punkt 2., og inkludert eget trinn for nitrogenfjerning. Bedriften har beregnet kostnadene til ca. 50 mill. kr. og driftskostnader på ca. 3,4 mill. kr/år.

På dette tidspunktet, med dagens renseanlegg er det ikke teknisk mulig å overholde BAT-AEL, på annen måte enn ved å stanse eller redusere produksjonen betraktelig ved anlegget. Statsforvalteren vurderer at unntaksbestemmelsen kommer til anvendelse på bakgrunn av uforholdsmessig høye kostnader sammenlignet med miljøfordelen.

Geografisk plassering og lokale miljøforhold

Fatland Ølen As har direkte utslipp til Ølsfjorden. Se punkt 3.2 for vår vurdering av resipienten.

Statsforvalteren vurderer ikke at unntaksbestemmelsen for «lokale forhold» kommer til anvendelse, da fjorden har dårlig tilstand og er belastet av flere utslippskilder. Kun særlig godt egnet resipienter kan vurderes som et lokalt forhold som åpner for unntak.

Statsforvalteren gir midlertidig unntak fra BAT-AEL

Vi vurderer at søknad om unntak gir en god redegjørelse av nødvendig renseteknologi, kostnader for å installere renseteknologien, vurdering av miljøfordel samt resipientforhold. På bakgrunn av opplysningene gitt i søknaden, konkluderer vi med at kriteriene for å gi midlertidig unntak fra BAT-AEL på grunn av tekniske forhold er oppfylt.

I samsvar med revidert industriutslippsdirektiv (IED)¹, gir vi unntak fra BAT-AEL for utslipp til vann fra alle parameterne med en varighet på fire år.

2.1 Begrunnelser for utvalgte vilkår og krav

2.1.1 Bedriftsdata

Kategori for virksomheten er oppdatert. Fatland Ølen er omfattet av 6.4 b) i) i forurensingsforskriften § 36 vedlegg 1. Statsforvalteren har lagt til grunn at virksomheten har kapasitet til å foredle 70 000 tonn per/år, som nå endres til 85 000 tonn/år.

2.1.2 Rammevilkår (tillatelsens punkt 1)

Etter søknad fra bedriften økes rammevilkår for skjæring og foredling, bedriften søkte om økte rammer for å ta høyde for fremtidig økning i produksjon.

2.1.3 Utslipp til vann (tillatelsens punkt 3)

Ved revisjon av tillatelsen har vi tatt utgangspunkt i at virksomheten har direkte utslipp til resipient.

Det følger av BAT-konklusjonene bindende grenseverdier (BAT-AEL), som er oppgitt som et intervall i tabell 1 under BAT 12. Det følger også av BAT 12 hvilke parametere som bør overvåkes og med anbefalt frekvens.

---

¹ Directive 2010/75/EU of the European Parliament and the council of 24 November 2010, updated 15.07.2024, Article 15.

Tabell 2: Fatland Ølens nåværende overvåking av utslipp sammenlignet med BAT:

Parameter	Nåværende overvåking og krav	BAT Overvåknings-frekvens ¹	BAT-konklusjon	I samsvar med BAT ?
Vannmengde	Måles kontinuerlig Har krav.	Kontinuerlig	BAT 2 III. a) og BAT 3	Ja
pH	Måles kontinuerlig			Ja
Temperatur	Måles kontinuerlig, har krav.			Ja
Fett	Måles 24 ganger hvert år. Har grenseverdi.	Ikke krav under BAT		
KOF/COD ^{2,3} Kjemisk oksygenforbruk	Måles 24 ganger hvert år. Har grenseverdi.	Daglig ⁴	BAT 4	Vurdere bruk av KOF eller TOC
TOC ^{2,3} Totalt organisk karbon	Nei			F.o.m. 2022
Tot N ² total nitrogen	Nei			Ja
Tot P ² total fosfor	Måles 24 ganger hvert år			Ja
TSS ² Totalt suspendert stoff	Måles 24 ganger hvert år			Ja
BOF/BOD ² Biokjemisk oksygenforbruk	Måles 24 ganger hvert år	Månedlig		Ja
Klorid (CL ⁻)	Nei			Nei, må vurderes

1. Hvis identifisert som relevant i spillvannstrømmen basert på BAT 2
2. Får anvendelse ved direkte utslipp til en vannresipient
3. COD og TOC er alternativer. Overvåking av TOC foretrekkes ettersom dette ikke er avhengig av at det brukes giftige forbindelser i analysen.
4. Det kan brukes en lavere overvåkingsfrekvens ved stabile verdier, men det skal måles minst en gang i måneden.

Fastsetting av utslippsgrenser

Fatland Ølen har søkt om unntak fra BAT-AEL til vann, og har fått innvilget midlertidig unntak i 4 år. Det stilles derfor krav i to tabeller: en med unntak fra BAT-AEL, og en som gjelder etterpå som skal være i tråd med BAT-AEL.

Tabell 3.1:

Utslippskrav fra og med dags dato og 4 år frem i tid stilles i tabell 3.1. Når det gis unntak fra BAT-AEL skal det fortsatt stilles krav til omfattet parametere. Det betyr at vi stiller krav til nitrogen (tot N), fosfor (tot P), kjemisk oksygenforbruk (KOF), og total suspendert stoff (TSS) i begge tabellene. Vi viderefører langtidsgrensen til KOF. Grensene er ellers gitt basert på innrapportert data.

Vi viderefører også utslippskravet til fett, pH og temperatur.

Tabell 3.2:

Når unntak fra BAT-AEL utgår skal bedriften drifte i tråd med utslippsverdiene fastsatt i direktivet. Gjeldende veiledning er å stille strengeste grenseverdi innen BAT-AEL sjiktet.

Bedriften har oppgitt vurderinger av ulike renseløsninger og forventet miljøeffekt opp mot kostnad i deres søknad om unntak fra BAT-AEL.

Statsforvalteren følger anbefalingene fra direktivet og stiller strengeste grenseverdi for BAT-AEL i tabell 3.2.

Renseanlegg for prosessavløpsvann

Vi har endret ordlyden for krav om renseanlegg. Ordlyden endres til at bedriften skal benytte en passende kombinasjon av beste tilgjengelige teknikker for rensning av prosessavløpsvann, i samsvar med BAT 12. Vi viderefører kravet til rister i alle sluk.

Utslippsreducerende tiltak

Krav som gjelder blod og vominnhold videreføres i ny tillatelse.

Bufferlagringskapasitet

Bedriften har i sin vurdering av BAT-konklusjoner 04.02.2021 opplyst at de har god bufferlagringskapasitet på anlegget (1700 m³). Dette blir likevel formulert som et eget krav i tillatelsen, i samsvar med BAT 11.

Vannforbruk

Bedriften har i sin vurdering av BAT-konklusjoner datert 04.02.2021 opplyst at de gjenbraker kjølevann for å redusere vannforbruket. Det blir formulert et eget krav i tillatelsen til bruk av beste tilgjengelig teknikk for å redusere vannforbruket, i samsvar med BAT 7.

Overflatevann

Krav til overflatevann forenkles til ett krav om at overflatevann ikke skal medføre skade til miljøet. Vi tar med krav til at bedriften skal ha oversikt og føre tilsyn ved ledningsnett og overvannskummer.

Vaskeplass

Krav som gjelder utendørs vaskeplass konkretiseres i eget punkt. Bedriften har opplyst at det kun foregår innvendig vask av dyretransport, dette er nå ett eget krav i tillatelsen.

2.1.4 Utredning av utslipp til vann (tillatelsens punkt 13)

Bedriften skal kartlegge/utrede innhold av komponenter som kommer frem av BAT-konklusjonene for utslipp til vann.

KOF/TOC

Bedriften må vurdere bruk av KOF eller TOC som parameter. BAT anbefaler bruk av TOC da analysemetodene bruker mindre miljøgiftige kjemikalier. Bedriften må også beregne eventuelt hvilken utslippsverdi av TOC som vil være aktuelt i forhold til dens relasjon til KOF, og BAT-AEL.

Klorid

Klorid (Cl-) legges til som utslippskomponent, men vi fastsetter ikke grenseverdi for klorid. Virksomheten må kartlegge innhold av klorid i prosessavløpsvannet for å vurdere om dette er en relevant parameter, og bør inngå i bedriftens måleprogram. Statsforvalteren vil på bakgrunn av kartleggingen vurdere om det er nødvendig å stille mer konkrete krav.

Tungmetaller og AOX

Det kommer frem av BAT-konklusjonene for slakteri og animalske biprodukter (BREF SA) at tungmetallene kobber og sink, og absorberbare organiske halogener (AOX) kan være påregnelige i utslippet fra slakteri. Anlegget ligger under kapasitetsgrensen for BREF SA, men vi vurderer det

fortsatt som relevant at bedriften undersøker deres utslipp av tungmetaller og AOX. AOX er en samlegruppe for halogener, fluor, brom, klor og jod og er ofte forbundet med rengjøringsmidler.

Bedriften må foreta målinger av metaller og AOX, og vurdere om dette bør inngå i bedriftens måleprogram. Det er registrert tungmetaller i resipienten, og bedriften kan dermed bekrefte/avkrefte om deres virksomhet er en kilde til slik forurensing. Statsforvalteren kan på bakgrunn av utredningen vurdere å stille mer konkrete og eventuelt strengere krav.

2.1.5 Utslipp til luft (tillatelsens punkt 4)

Lukt

Kravene til lukt oppdateres i tråd med retningslinjene i Miljødirektoratets veileder TA-3019/2013. Det stilles luktimmisjonsgrense på 1 europeisk luktenhet. Immisjonsgrense er brukt da dette beskriver lukten hos naboer og ikke lukten som slippes ut ifra fra virksomheten, grensen blir da lik uavhengig av avstand fra bedriften. Eventuelle klager på lukt må registreres.

Dersom det viser seg som nødvendig vil vi vurdere å stille fullstendig krav i tråd med luktveilederen, inkludert krav om luktanalyse og kartlegging.

Utslppsreducerende tiltak

Bedriften har i sin vurdering av BAT-konklusjoner datert 04.02.2021 opplyst at de bruker ammoniakk som kuldemedier. Vi setter krav om at bedriften kun skal benytte kjølemidler som ikke medfører utslipp av ozonnedbrytende stoffer, i samsvar med BAT 9.

2.1.6 Støy (tillatelsens punkt 7)

Støygrenser i tillatelsen er videreført, men oppdatert slik at støygrensen er midlet på driftstid, og ikke døgnmidlet. Dette er gjort i tråd med T-1442 for øvrig industri.

Bedriften har i sin vurdering av BAT-konklusjoner datert 04.02.2021 skrevet at status anses som god, og at det ikke har vært klager på støy de senere år. Vi velger å stille et eget krav i tillatelsen i samsvar med BAT 14.

Vi stiller ikke krav om å gjennomføre støykartlegging, men dersom produksjonen medfører klager på støy kan Statsforvalteren kreve at virksomheten må gjennomføre støykartlegging og utarbeide støysonekart i samsvar med støyretningslinjen T-1442.

2.1.7 Energi (tillatelsens punkt 8)

Gjeldende tillatelse stiller krav til at bedriften skal ha et energistyringssystem. Kravet videreføres i den nye tillatelsen, med mindre endringer i ordlyden. Kravet anses å være dekkende for BAT-konklusjonene som omhandler energiledelse og energieffektivitet.

2.1.8 Miljøovervåking (tillatelsens punkt 11)

Vi viderefører krav til overvåking av vannforekomst med ett intervall på hvert 5. år.

2.1.9 Tilstandsrapport om mulig forurensing av grunn og grunnvann trinn 1-3 (tillatelsens punkt 13.2)

For en virksomhet som er omfattet av vedlegg I i forurensningsforskriftens kapittel 36, og der virksomheten innebærer at det brukes, fremstilles eller slippes ut farlige stoffer og stoffblandinger,

skal den ansvarlige for virksomheten utarbeide en tilstandsrapport om mulig forurensning av grunn og grunnvann, jf. forurensningsforskriften § 36-21.

Fatland Ølen er omfattet av IED og kravet om utarbeidelse av tilstandsrapport. Statsforvalteren har derfor i endret tillatelse stilt krav om at bedriften skal vurdere forurensningstilstanden i henhold til trinn 1-3 i Miljødirektoratets [veileder M-630](#). Frist for innsending er 01.10.2025.

Statsforvalteren kan på bakgrunn av tilstandsrapporten vurdere å pålegge bedriften å utarbeide en full tilstandsrapport i henhold til trinn 4-7 i Miljødirektoratets veileder M-630/2016.

3. Naturmangfold og vannforskriften

3.1 Kort beskrivelse av virksomheten og utslippene

Fatland Ølen er lokalisert i Ølen, Vindafjord kommune. Anlegget er i nærheten av boligbebyggelse og landbruk, samt Oselva som ligger nord for anlegget med utløp i Ølsfjorden. Virksomheten har utslipp av prosessvann og avløpsvann som ledes via eget renseanlegg før utslipp til Ølsfjorden på 35 m dyp. Det er også utslipp av kjølevann til resipient. Det er ikke prosessutslipp til luft, men det vil være noe lukt og støy som følge av bedriften.

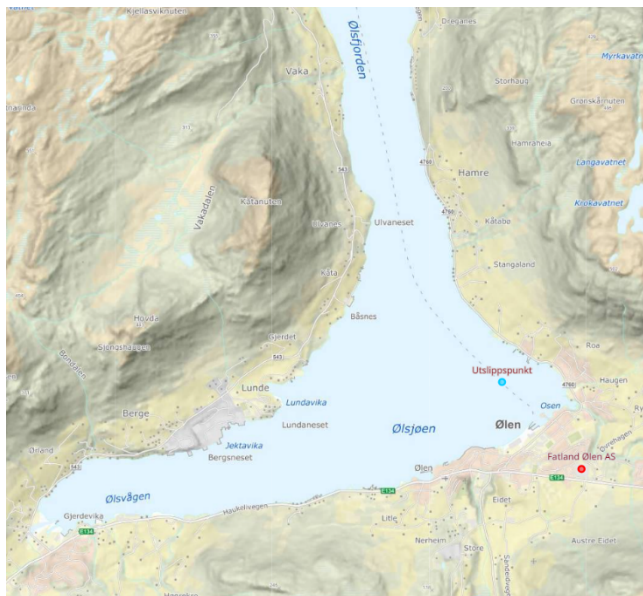
3.2 Resipientbeskrivelse og miljøtilstand

Fatland Ølen har utslipp til Ølsfjorden, vannforekomst: 0260020300-C². Fjorden har ikke noen definerte terskler og skal ha relativt gode vannutskiftingsforhold.

Vannforekomsten har moderat økologisk tilstand og dårlig kjemisk tilstand. Tilstanden er spesielt preget av TBT, PAH-forbindelser, og PCB7. Økologisk parameter *indikatorindeks ISI* er også registrert som dårlig i portalen Vannnett.

Ølsfjorden er resipient for utslipp fra Granberg Garveri (1 650 PE), kommunale avløpsrenseanlegg (6 000 PE), i tillegg til Fatland Ølen (14 500 PE). Fjorden er preget av industri, spesielt skipsverft.

Sist resipientundersøkelse ble gjennomført i 2021 av Rådgivende Biologer AS etter oppdrag fra Fatland Ølen, Granberg Garveri AS og Vindafjord kommune³. Rapporten konkluderer med stort sett god økologisk tilstand, men på grunn av det vannregionsspesifikke stoffet pyren blir fjorden klassifisert med moderat økologisk tilstand. Rapporten konkluderer med at miljøgiftene i fjorden mest sannsynlig ikke stammer fra slakteri og foredlingsvirksomhet.

Figur 1: Kartoversikt over Ølsfjorden, virksomheten og utslippspunktet

² <https://vann-nett.no/portal/#/waterbody/0260020300-C>

³ Rådgivende Biologer AS, 11.02.2022. *Resipientgransking Ølsfjorden 2021. Miljøovervåking av avløp*. Rapport nr. 3586.

Undersøkelsen i 2021 viste til generelt god oksygentilgang, det ble ikke observert forhøyet klorofyll eller E- coli, og nærings saltene var stort sett lave, med enkelte punkt som hadde høgre konsentrasjoner av ammonium og fosfor. Høyeste verdi for fosfor var ved utslippspunktet til Fatland Ølen i august-prøvene. Basert på undersøkelsen av bløtbunnsfauna er djupområdet i fjorden mest påvirket av organisk tilførsel, og er i klasse moderat. De andre stasjonene var ikke, eller var i mindre grad påvirket. Stasjonen ved utslippspunktet til Fatland Ølen viste bedre tilstand enn ved sist prøvetaking i 2015, samtidig ble stasjonen flyttet ca. 200 meter fra forrige undersøkelse.

Basert på tilgjengelig data fra resipienten er fjorden preget av forurensing av miljøgifter. Det er også tegn til biologisk og økologisk påvirkning, men ikke i like stor grad. Ved økt tilførsel av næringsstoffer kan resipienten på sikt påvirkes negativt, det er derfor viktig å overvåke organisk utslipp til fjorden.

Statsforvalteren gir ikke tillatelse til nye eller økt utslipp fra virksomheten. Med innskjerpet vilkår i tråd med BAT og krav til overvåking er vår vurdering at kravene i vannforskriften §§ 4 – 6 ikke er til hinder for å gi tillatelse etter forurensingsloven.

3.3 Naturmangfold

Basert på Temakart-Rogaland.no er det modellert ålegras i store deler av Ølsfjorden. Det er også mye fugleliv i og langs fjorden, her er det observert mange trua og sårbare fuglearter. Dette inkluderer hettemåke (kritisk truet), vipe (kritisk truet), knekkand (truet), svartand (sårbar), ærfugl (sårbar), og havørn (ansvarsart), mfl.

Ved Fatland Ølen og nærliggende boligfelt er det også flere fugleobservasjoner, inkludert gråspurv (nær truet) og grønnefink (sårbar).

Oselva som ligger nord for Fatland Ølen er sjekket for elvemusling, men det var ikke funn i denne elva ved sist undersøkelse i 2020⁴. Utløpet til Oselva (brakkvannsdelta) er registrert som en viktig naturtype.

Fatland Ølen har utslipp til luft som hovedsakelig påvirker nærliggende boliger, og ikke natur og fugleliv. Statsforvalteren har totalt sett vurdert at virksomheten ikke påvirker naturmangfold i nevneverdig grad, jf. naturmangfoldloven § 8. Det foretas derfor ingen vurdering av §§ 9 til 12.

4. Saksgang

Statsforvalteren behandler søknader i samsvar med forurensningsforskriften kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven.

4.1 Korrespondanse

- 04.02.2021 - Fatland Ølen svarte på pålegg om vurdering av samsvar med BAT-konklusjonene for næringsmiddelindustri (ref. 2020/6336). Bedriftens vurdering har inngått i vår saksbehandling.
- 21.07.2022 - Statsforvalteren varslet revisjon av tillatelsen etter IED.
- 29.08.2022 – Svar på varsel og søknad om økt rammer fra Fatland Ølen.
- 04.10.2022 – Fatland Ølen søker om unntak fra BAT-AEL.

---

⁴ Fossøy F., Brandsegg H. og Sivertsgård R. 2021; Statsforvalteren i Rogaland, 2021. http://fmtl.gislink.no/elvemusling/kilder/ID_837.pdf

- 23.08.2023 – Statsforvalteren informerer om status og ber om oppdatert informasjon ifm. søknad om unntak fra BAT-AEL.
- 19.09.2023 – Fatland Ølen oversender oppdatert informasjon ifm. søknad om unntak.
- 12.01.2024 – Unntakssøknad sendes Miljødirektoratet for samråd.
- 01.03.2024 – Tilbakemelding fra Miljødirektoratet om samråd om unntak fra BAT-AEL.
- 17. og 18.10.2024 – Utkast på revidert tillatelse, varsel om gebyr, og unntak fra BAT-AEL sendes søker for kommentar.
- 24 og 25.10.2024 – Kommentarer og klage fra bedriften.
- 29.10.2024 – avklaring av kommentar/klage.

4.2 Høring av saken

Søknad om utvidet rammekrav og revisjon av tillatelsen ble forhåndsvarslet i tråd med forurensingsforskriften § 36-5. Saken ble sendt berørte parter i september/oktober 2022. Vi mottok to uttalelser. Nedenfor følger en kort oppsummering av uttalelsene og bedriftens kommentarer til disse.

Mottatte utaler og bedrifters kommentarer:

Vindafjord kommune, 25.10.2022

Kommunen har hatt få utfordringer med driften til Fatland Ølen. Kommunen påpeker at bedriften bør føre tilsyn med ledningsnett og kummer for å hindre utslipp til ytre miljø.

Lise og Harald Heggen, 25.10.2022

Som naboer til anlegget er en plaga av lukt fra slakteriet. Heggen ønsker at det blir stilt krav til bedring av luftkvalitet før det blir gitt utvidet tillatelse.

Bedriftens kommentarer, 07.11.2023

Fatland Ølen har selv tatt kontakt med naboene om lukt. Det viste seg at lukta skyldes slakteavfall lagret i container utendørs, der det har vært noen avvik forbundet med henting av containere. Rutiner for henting av avfall er skjerpet inn. Fatland Ølen kommenterer også at de her rutiner for å følge opp kummer og ledninger på anlegget, og det har ikke vært noen lekkasjer fra avløpsnett de siste årene.

Statsforvalteren sin kommentar

Statsforvalteren har vurdert uttalelsene og kommentarene ved behandlingen av søknaden. Vi videreformidler tillatelsens krav til overvåking og tilsyn av bedriftens avløp- og overvannsnett i revidert tillatelse. Vi oppdaterer også tillatelsens krav til lukt i tråd med veileder TA-3019/2013, vi vil vurdere å kreve luktanalyser og en luktkartlegging dersom luktproblemet ikke er løst.

5. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om gebyr 18.10.2024. Statsforvalterens behandling av søknader om nye tillatelser i medhold av forurensningsloven er omfattet av en gebyrordning, jf. forurensningsforskriften kapittel 39. Søker skal betale gebyr for saksbehandlingen av søknader uavhengig av om det blir gitt tillatelse eller avslag i saken. Gebyrets størrelse blir fastsatt av forurensningsmyndigheten i samsvar med forurensningsforskriftens § 39-4. Gebyrene skal samlet sett ikke overstige forurensningsmyndighetens kostnader ved saksbehandlingen eller kontrollen.

Arbeidet med tillatelsen er vurdert til å tilsvare gebyrsats 3 for 2023, jf. forurensningsforskriften § 39-4. Saksbehandlingen har pågått mellom 2022 og 2025, vi velger derfor å bruke gebyrsats for 2023, da hoveddelen av saksbehandlingen tok sted. Gebyrsats 3 gjelder for omfattende endringer av tillatelser som følge av nytt BREF-dokument og påfølgende BAT-konklusjoner, og tilsvarer ett ressursbruk av inntil fem ukeverk. Virksomheten skal derfor betale et gebyr på kr. 187 100,-. Vedtaket er gjort med hjemmel i forurensningsforskriften § 39.

Faktura vil bli ettersendt av Miljødirektoratet. Gebyret skal betales senest 30 dager etter fakturadato

6. Klagerett

Fatland Ølen AS og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket, inkludert gebyrsatsen. En eventuell klage bør inneholde en begrunnelse og hvilke endringer som ønskes. I tillegg skal andre opplysninger som kan ha betydning for saken, komme fram. En eventuell klage skal sendes til Statsforvalteren i Rogaland innen tre uker.

Referanser

- BAT-konklusjonen vedtatt i EU-kommisjonen 4.12.2019 for næringsmiddelindustri (food, drink and milk industries) - [Food, Drink and Milk Industries | EU-BRITE \(europa.eu\)](#)
- BAT-konklusjonen vedtatt i EU-kommisjonen 11.12.2023 for slakteri og animalske bi-produkt (Slaughterhouses, Animal By-products and/or Edible Co-products Industries) - [Slaughterhouses, Animal By-products and/or Edible Co-products Industries | EU-BRITE \(europa.eu\)](#)
- IED: [EUR-Lex - 02010L0075-20240804 - EN - EUR-Lex](#)
- TA-3019 Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven - [Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven - miljødirektoratet.no](#)
- M-2061 Veileder om behandling av støy i arealplanlegging - [Veileder om behandling av støy i arealplanlegging - miljødirektoratet.no](#)

Med hilsen

Kirsten Redmond Kristiansen (e.f.)
fagleder forurensing

Elisabeth Time Ellingsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

- 1 Revidert tillatelse iht IED Fatland Ølen 150125

Kopi til:

Vindafjord kommune

Rådhusplassen 1

5580

Ølen

COWI AS

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven

Fatland Ølen AS

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen. Dette tillatelsesdokumentet erstatter tidligere tillatelse gitt 02.07.2012.

Hvis bedriften ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må bedriften i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Bedriften bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.¹

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at forurensningsmyndigheten kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Nøkkeldata

Bedrift	Fatland Ølen AS
Postadresse	Postboks 241, 5583 Ølen
Beliggenhet/gateadresse	Øvrehagen 2, 5580 Ølen
Kommune og fylke	Vindafjord, Rogaland
Gårds- og bruksnummer	Gnr. 281, bnr. 240
Org. nummer (bedrift)	973165585
Næringskode og bransje	NACE-kode og bransje: 10.110- Bearbeiding og konservering av kjøtt NOSE-kode(r): 105.03.23 og 105.03.25 (slakteri og bearbeiding av kjøtt)
Kategori for virksomheten ²	6.4 b) i)

Statsforvalterens referanser

Arkivkode: 2022/8060	Tillatelsesnummer: 2025.0008.T	Anleggsnummer: 1160.0065.01
Tillatelse første gang gitt: 02.07.2012	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd: 15.01.2025	Tillatelse sist endret:
Kirsten Redmond Kristiansen fagleder forurensing	Elisabeth Time Ellingsen seniorrådgiver	

¹ I dette dokumentet brukes ordet "virksomhet" om den produksjon eller aktivitet som drives og som tillatelsen gjelder. Ordet "bedrift" brukes om den juridiske enhet som er ansvarlig for å overholde plikter og begrensninger (vilkår) i virksomhetens tillatelse, den som må søke om eventuelle endringer, som leverer avfall osv. Ordbruken er søkt gjennomført så konsekvent som mulig i dokumentet.

² Jf. forskrift om begrensning av forurensning av 06.01.2004 nr. 931 (forurensningsforskriften) kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av og ref	Punkt og beskrivelse av endring
0	15.01.2025 2022/8060	Revisjon av tillatelsen i tråd med BAT-konklusjonene for næringsmiddelindustri (BREF FDM) <ul style="list-style-type: none"> - Punkt 1: Økt rammen etter søknad. - Punkt 3.1: Midlertidig unntak fra BAT-AEL.

1 Tillatelsens ramme

Tillatelsen gjelder slakt og foredling av storfe, småfe og gris. Tillatelsen gjelder en årlig behandling av inntil 97 516 tonn animalske råstoffer per år.

Slakting av storfe/småfe:	6 500 tonn/år
Slakting av gris:	6 000 tonn/år
Slakting av annet:	16 tonn/år
Skjæring:	40 000 tonn/år
Foredling:	45 000 tonn/år

Det vil være produksjon 24 timer i døgnet og 286 dager i året.

Virksomheten omfatter også energiproduksjon med 3.1 MW innfyrt effekt. Denne delen av virksomheten reguleres av forurensningsforskriftens kapittel 27 om forbrenning med rene brenslers.

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 14. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårenes pkt. 3 til 14.

2.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som er vanlig for den aktuelle type virksomhet i en slik grad at det kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt. 3 til 14 uttrykkelig er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået som minimum medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4 Utskifting av utstyr og endring av utslippspunkt

Ved utskifting av utstyr må det nye utstyret tilfredstille prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensende utslipp og annen negativ innvirkning på miljøet (BAT-prinsippet), jfr. pkt. 2.3. Der det finnes relevante BAT-konklusjoner for virksomheten, skal det nye utstyret være i overensstemmelse med disse, jf. forurensningsforskriftens kapittel 36 vedlegg 2.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr der det er mulig å oppnå utslippsreduksjoner av betydning, skal bedriften gi melding til forurensningsmyndigheten om dette i god tid før det tas beslutning om valg av utstyr.

Hvis bedriften ønsker å endre utslippspunkter som er fastlagt i tillatelsens vilkår 3 og 4, må den søke om tillatelse til dette. Der utslippspunkt ikke er fastlagt i tillatelsens vilkår 3 og 4, må bedriften avklare med forurensningsmyndigheten om en ønsket endring av utslippspunkt krever tillatelse og eventuelt også spredningsberegninger.

2.5 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp, skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal kunne dokumenteres.

2.6 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften så langt det er mulig uten urimelige kostnader å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere forurensningsmyndigheten om forhold som kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt. 12.4.

2.7 Internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette³. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt* forurensning følger av punkt 12.1.

---

³ Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996 nr. 1127

3 Utslipp til vann

3.1 Utslippsbegrensninger som følge av unntak fra BAT-AEL, gjelder fra dags dato

Tabell 3.1: Grenseverdier for utslipp av komponenter med krav om målinger jf. punkt 10.2

Kilde	Komponent	Utslippsgrenser		Frekvens	Gjelder til
		Korttidsgrense* (mg/liter)	Langtidsgrense (tonn)		
		(midlingstid: døgn)	(midlingstid: år)		
Prosessavløp	Fett	100		Minst månedlig	
	Biologisk oksygenforbruk (BOF5)				
	Kjemisk oksygenforbruk (KOF)	1 000	130		15.01.2029
	Nitrogen (Tot - N)	70	10		15.01.2029
	Fosfor (Tot - P)	25	3,5		15.01.2029
	Suspendert stoff (TSS)	500	70		15.01.2029
	Klorid Cl ⁻				
	pH	6 - 9	-	Kontinuerlig	
	Temperatur	30° C i fettutskilleren	-	Kontinuerlig	

* Grenseverdiene gjelder ikke ved opp- og nedkjøring, lekkasjer, funksjonsfeil på anlegget, plutselig driftsstans eller ved nedleggelse av virksomheten, forutsatt at pliktene til å redusere forurensning så langt som mulig (pkt. 2.3), forebyggende vedlikehold (pkt. 2.5) og tiltakspunkt (pkt. 2.6) er overholdt.

Konsentrasjonsgrenser gjelder for ufortynnet avløpsvann.

Virksomheten skal ha et system for kontinuerlig mengdemåling av prosessvannet.

3.2 Utslippsbegrensninger i tråd med BAT-AEL som gjelder fra og med 2029

Tabell 3.1: Grenseverdier for utslipp av komponenter med krav om målinger jf. punkt 10.2

Kilde	Komponent	Utslippsgrenser		Frekvens	Gjelder fra
		Korttidsgrense* (mg/liter)	Langtidsgrense (tonn)		
		(midlingstid: døgn)	(midlingstid: år)		
Prosessavløp	Fett	100		Minst månedlig	
	Biologisk oksygenforbruk (BOF5)				
	Kjemisk oksygenforbruk (KOF)	25			16.01.2029
	Nitrogen (Tot - N)	2			16.01.2029
	Fosfor (Tot - P)	0,2			16.01.2029
	Suspendert stoff (TSS)	4			16.01.2029
	Klorid Cl ⁻				
	pH	6 - 9	-	Kontinuerlig	
	Temperatur	30° C i fettutskilleren	-	Kontinuerlig	

* Grenseverdiene gjelder ikke ved opp- og nedkjøring, lekkasjer, funksjonsfeil på anlegget, plutselig driftsstans eller ved nedleggelse av virksomheten, forutsatt at pliktene til å redusere forurensning så langt som mulig (pkt. 2.3), forebyggende vedlikehold (pkt. 2.5) og tiltakspunkt (pkt. 2.6) er overholdt.

Konsentrasjonsgrenser gjelder for uforynnnet avløpsvann.

Virksomheten skal ha et system for kontinuerlig mengdemåling av prosessvannet.

3.3 Renseanlegg

For å redusere ordinært utslipp til vann skal virksomheten, i tillegg til bedriftsinterne tiltak, benytte en passende kombinasjon av beste tilgjengelige teknikker for behandling av prosessavløpsvann jf. BAT 12⁴.

Drift av rensenanlegg og overvåking av utslipp skal inngå i internkontrollsystemet. Det skal foreligge driftsinstruks, og drift skal loggføres og dokumenteres.

3.4 Utslippsreducerende tiltak

Alle sluk skal være utstyrt med rister og lignende slik at slintrer, partikler m.m. blir holdt effektivt tilbake. Slakteavfall må ikke tilføres avløpssystemet.

⁴ (BAT-konklusjonen vedtatt i EU-kommisjonen 4.12.2019 for næringsmiddelindustri (food, drink and milk industries), punkt 1.7. (BAT 12)

3.4.1 Blod

Det er ikke tillatt å slippe ut blod, med unntak av uungåelige spill ved uttak av innvoller og lignende. Etter stikking skal slaktet renne tilstrekkelig lenge til at blodspillet ved den videre håndteringen av slaktet blir minst mulig. Blodavrenningen må da skje ved at avrent blod blir samlet opp.

3.4.2 Vominnhold

Vominnholdet må ikke tilføres avløpssystemet. Eventuelt søl av mage- og tarminnhold i forbindelse med flåing og vomuttak skal samles opp før vasking/spyling av lokalene.

3.5 Bufferkapasitet

For å forebygge ukontrollerte utslipp til vann skal virksomheten ha en tilfredsstillende bufferlagringskapasitet for prosessavløpsvann. Bufferkapasiteten skal være basert på en risikovurdering av vannets sammensetning og mengder, og påvirkning på renseinnretning og resipient. Virksomheten skal ha ett tilfredsstillende bufferlagringsarrangement iht. BAT 11⁵.

3.6 Vannforbruk

For å redusere vannforbruk og mengde avløpsvann som slippes ut skal virksomheten benytte en passende kombinasjon av beste tilgjengelige teknikker for vannforbruk og utslipp, jf. BAT 7. Ved rengjøring av maskiner, dyretransportbiler, slaktehall, produksjonslokaler m.v. skal en fjerne mest mulig av fast materiale ved feiing og skraping før vask. Det må utarbeides rutiner for feiing og skraping som må inngå i bedriftens internkontroll.

Spesifikt vannforbruk skal dokumenteres.

3.7 Overflatevann

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel avrenning fra lagerområder og områder for lossing/lasting, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig. Avrenning av overflatevann fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke kan medføre skade eller ulempe for miljøet.

Bedriften plikter å ha oppdatert oversikt over ledningsnett, overvannsmengder og fordrøynings effekter som en del av deres internkontroll. Bedriften plikter å føre tilsyn med overvannskummer, egne ledningsnett og uteareal, og å ta i bruk tilsynsrutiner i internkontrollsystem for å hindre og for å rette opp feil.

3.8 Vaskeplass

Det er kun tillatt med innvendig vask av dyretransport. Vaskeplass skal være utstyrt med rister el. for å samle mest mulig fast avfall. Vaskeplass må innrettes slik at spylevann går til renseanlegg og ikke drenerer til overvannsledning eller vassdrag.

---

⁵ BAT-konklusjonen vedtatt i EU-kommisjonen 4.12.2019 for næringsmiddelindustri (food, drink and milk industries), punkt 1.7. (BAT 11)

Ved utvendig vask av kjøretøy må dette gjøres på egnet vaskeplass med oljeutskiller eller tilsvarende renseenhet.

3.9 Utslippspunkt for prosessavløp

Prosessavløpsvannet skal føres ut i Ølsfjorden minst 1 km fra land og til 35 m dyp. Avstanden fra land regnes som horisontal avstand fra strandkanten ved middelvannstand. Utslippet skal foregå på en slik måte at innblandingen i vannmassene blir best mulig.

Utlegging av utslippsledning eller lignende tiltak som kan påvirke sikkerheten eller fremkommeligheten i kommunens sjøområde, krever tillatelse av den kommune der tiltaket skal settes i verk, jf. havne- og farvannsloven⁶.

3.10 Kjølevann

Kjølevannet skal føres ut i sjø gjennom samme ledning som prosessvannet på en slik måte at innblandingen blir best mulig og skal ikke medføre temperaturendringer av betydning i resipienten.

3.11 Sanitæravløpsvann

Bedriftens sanitæravløpsvann slippes ut sammen med prosessavløpsvannet. Kommunen er myndighet for regulering av sanitæravløpsvannet fra bedriften.

4 Utslipp til luft

4.1 Diffuse utslipp

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel lagerområder, fjøs, områder for lossing/lasting og rensaneanlegg, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig.

4.2 Lukt

Virksomheten skal drives slik at luktulemper i omgivelsene begrenses mest mulig.

Luktimmisjon ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overstige $1 \text{ ou}_E/\text{m}^3$, angitt som maksimal månedlig 99 prosent timefraktil.

Bedriften skal føre logg over eventuelle luktklager/lukthendelser. Dersom det oppstår luktproblemer og/eller det kommer klager på lukt, vil Statsforvalteren avgjøre om det må gjennomføres luktmålinger og iverksettes tiltak.

---

⁶ Jf. lov om havner og farvann av 21.06.2019 nr. 70 § 14

4.3 Utslippsreducerende tiltak

Virksomheten skal kun benytte kjølemidler som ikke medfører utslipp av ozonnedbrytende stoffer, jf. BAT 9⁷.

5 Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten skal ikke medføre utslipp til grunn eller grunnvann som kan medføre skader eller ulemper for miljøet.

Bedriften plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann.

Bedriften plikter videre å gjennomføre tiltak som er egnet til å begrense miljøvirkningene av et eventuelt utslipp til grunn og grunnvann. Utstyr og tiltak som skal forhindre utslipp til grunn og grunnvann eller hindre at eventuelle utslipp medfører skade eller ulempe for miljøet, skal overvåkes og vedlikeholdes regelmessig. Plikten etter dette avsnittet gjelder tiltak som står i et rimelig forhold til de skader og ulemper som skal unngås.

Bedriften skal holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på virksomhetens område og forurensede sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Terrenginngrep som kan medføre fare for at forurensning i grunnen sprer seg, må ha godkjent tiltaksplan etter forurensningsforskriftens kapittel 2⁸, eventuelt tillatelse etter forurensningsloven.

Tiltak i forurensede sedimenter må ha tillatelse etter forurensningsloven eller forurensningsforskriftens kapittel 22⁹.

Ved endelig nedleggelse av virksomheten, skal bedriften vurdere forurensningstilstand i grunn og grunnvann med hensyn til mulig forurensning av relevante farlige stoffer som er brukt, fremstilt eller frigitt ved virksomheten og treffe de tiltak som følger av forurensningsloven § 7 og § 20. Plan for tiltak skal sendes forurensningsmyndigheten. Forurensningsmyndigheten kan stille ytterligere krav med hjemmel i forurensningsloven. Se for øvrig punkt 15.

6 Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler.

---

⁷ BAT-konklusjonen vedtatt i EU-kommisjonen 4.12.2019 for næringsmiddelindustri (food, drink and milk industries), punkt 1.5 (BAT 9)

⁸Jf. forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider

⁹Jf. forurensningsforskriftens kapittel 22 om mudring og dumping i sjø og vassdrag

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal bedriften dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.7 om internkontroll.

Bedriften plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.¹⁰

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket¹¹ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

7 Støy

Virksomhetens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som innfallende lydtryknivå ved mest støyutsatte fasade:

Dag (kl. 07-19) $L_{pAekv12h}$	Kveld (kl.19-23) $L_{pAekv4h}$	Søn- /helligdager (kl. 07-23) $L_{pAekv16h}$	Natt (kl. 23-07) $L_{pAekv8h}$	Natt (kl. 23-07) L_{AFmax}
55 dB(A)	50 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)	60 dB(A)

L_{pAeqT} er A-veiet gjennomsnittsnivå (dBA) midlet over driftstid der T angir midlingstiden i antall timer.

L_{AFmax} , som er gjennomsnittlig A-veiet maksimalnivå for de 5-10 mest støyende hendelsene i perioden med tidskonstant "Fast" på 125 ms.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra virksomheten, inkludert intern transport på virksomhetens område samt lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra midlertidig bygg- og anleggsvirksomhet og fra persontransport av ansatte til og fra virksomhetens område likevel ikke omfattet av grensene.

Støygrensene gjelder ikke for bebyggelse av forannevnte type som er etablert etter at støygrensene trådte i kraft.

For å forebygge støy skal bedriften benytte en passende kombinasjon av beste tilgjengelige teknikker for støyreduksjon, jf. BAT 14.¹²

¹⁰ Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) av 11.06.1976 nr. 79 § 3a om substitusjonsplikt

¹¹ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrenning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30.05.2008 nr. 516

¹² BAT-konklusjonen vedtatt i EU-kommisjonen 4.12.2019 for næringsmiddelindustri (food, drink and milk industries), punkt 1.8. (BAT 14)

Dersom produksjonen medfører klager på støy, kan Statsforvalteren kreve at virksomheten må gjennomføre støykartlegging og utarbeide støysonekart i samsvar med støyretningslinjen T-1442.

8 Energi

8.1 Energiledelse

Bedriften skal ha et system for energiledelse i virksomheten for kontinuerlig, systematisk og målrettet vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon og drift. Systemet for energiledelse skal inngå i bedriftens internkontroll, jf. punkt 2.7. og følge prinsippene og metodene angitt i norsk standard for energiledelse.

8.2 Utnyttelse av overskuddsenergi

Bedriften skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi fra eksisterende og nye anlegg internt. Bedriften skal også gjennom tiltak på eget bedriftsområde legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk eller økonomisk mulig.

8.3 Spesifikt energiforbruk

Spesifikt energiforbruk skal beregnes og rapporteres årlig, jf. punkt 10.5.

9 Avfall

9.1 Generelle krav

Bedriften plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder gjenvinning, skjer i overensstemmelse med regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven.¹³

For materiale som utnyttes som biprodukt, skal det foreligge skriftlig dokumentasjon som viser at kriteriene i forurensningsloven § 27 andre ledd er oppfylt.

Innholdet av skadelige stoffer i avfallet skal begrenses mest mulig.

Avfall som oppstår i virksomheten, skal primært ombrukes i egen produksjon eller i andres produksjon. Hvis dette ikke er mulig eller medfører urimelig kostnad, skal det fortrinnsvis materialgjenvinnes. Dersom dette heller ikke er mulig uten urimelig kostnad, skal avfallet så langt mulig uten urimelig kostnad gjenvinnes på annen måte.

Farlig avfall kan ikke fortynnes med den virkning at det blir regnet som ordinært avfall. Ulike typer farlig avfall kan ikke sammenblandes hvis dette kan medføre fare for forurensning eller

---

¹³ Se blant annet avfallsforskriften av 1.6.2004 nr. 930 og kapittel 18 i forurensningsforskriften av 1.6.2004 nr. 931.

skape problemer for den videre håndteringen av avfallet. Farlig avfall kan heller ikke blandes sammen med annet avfall, med mindre det letter den videre behandlingen av det farlige avfallet og dette gir en miljømessig minst like god løsning.

10 Utslippskontroll og rapportering til forurensningsmyndigheten

10.1 Kartlegging av utslipp

Bedriften plikter systematisk å kartlegge virksomhetens utslipp til luft og vann. Dette gjelder både diffuse utslipp og punktutslipp. Bedriften skal legge denne kartleggingen til grunn for utarbeidelsen av programmet for utslippskontroll (punkt 10.4).

10.2 Utslippskontroll

Bedriften skal kontrollere og dokumentere utslippene til luft og vann ved å gjennomføre målinger. Målinger består av volumstrømsmåling, prøvetaking, analyse og beregning.

Målinger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp og skal omfatte:

- utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i tabell under punkt 3 i tillatelsen,
- utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i forskrift,
- utslipp av andre komponenter som kan ha miljømessig betydning og dermed er omfattet av rapporteringsplikten,
- Komponenter som det følger av BAT-konklusjoner at det skal foretas målinger.¹⁴
- Det skal tas minst 24 døgnblandepøver hvert år. Det skal minst tas en prøve hver måned. Hovedandelen av prøvene skal tas i perioder med størst produksjonsaktivitet.
- Temperatur i fettavskilleren skal overvåkes og registreres fortløpende. Fettavskiller må ikke utsettes for støtbelastninger

Bedriften skal vurdere usikkerhetsbidragene ved de forskjellige trinnene i målingene (volumstrømsmåling - prøvetaking – analyse – beregning) og velge løsninger som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå. For alle målinger skal det være en prøvetakingsfrekvens som sikrer representative prøver.

For utslipp av komponenter som er regulert i tabellene i punkt 3, skal bedriften årlig foreta en faglig begrunnet vurdering av utslippsmengde og rapportere dette i henhold til punkt 10.5.

10.3 Kvalitetssikring av målingene

Bedriften er ansvarlig for at måleutstyr, metoder og gjennomføring av målingene er forsvarlig kvalitetssikret blant annet ved å:

---

¹⁴ Krav om målinger følger av BAT-konklusjonene for næringsmiddelindustri (food, drink and milk industries).

- utføre målingene etter Norsk standard. Dersom det ikke finnes, kan internasjonal standard benyttes. Bedriften kan benytte andre metoder enn norsk eller internasjonal standard dersom særlige hensyn tilsier det. Bedriften må i tilfelle dokumentere at særlige hensyn foreligger og at den valgte metoden gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp.
- bruke akkrediterte laboratorier / tjenester når volumstrømsmåling, prøvetaking og analyse utføres av eksterne. Tjenesteyter skal være akkreditert for den aktuelle tjenesten dersom slik tjenesteyter finnes.
- delta i sammenlignende laboratorieprøving (SLP) og/eller jevnlig verifisere analyser med et eksternt, akkreditert laboratorium for de parameterne som er regulert gjennom presise grenseverdier, når bedriften selv analyserer.
- jevnlig vurdere om plassering av prøvetakingspunkter, valg av prøvetakingsmetoder og -frekvenser gir representative prøver. Denne vurderingen skal utføres av fagkyndig tredjepart.
- jevnlig utføre kontroll og kalibrering av måleutstyr.

10.4 Program for utslippskontroll

Bedriften skal ha et program for utslippskontroll som inngår i bedriftens dokumenterte internkontroll.

I programmet skal bedriften redegjøre for de kartlagte utslippene (punkt 10.1 første avsnitt), gjennomføringen av utslippskontrollen (punkt 10.2) og kvalitetssikring av målingene (punkt 10.3).

Programmet for utslippskontroll skal inneholde:

- en redegjørelse for virksomhetens faktiske utslipp til luft og vann, samt lukt og støy, med en oversikt over alle utslippsstrømmer, volum og innhold, til luft og vann
- en beskrivelse av de forskjellige trinnene i målingene (volumstrømsmåling – prøvetaking – analyse – beregning) for hver strøm og komponent
- en beskrivelse av måleutstyr som benyttes til målinger, samt frekvens for måleutstyrskontroll og kalibrering
- en begrunnelse for valgte prøvetakingspunkter og prøvetakingsmetodikk (metoder og frekvens)
- en beskrivelse av valgte metoder/standarder for analyse
- hvis aktuelt, en begrunnelse for valgt frekvens for deltagelse i SLP og/eller verifisering av analyser med et akkreditert laboratorium
- en redegjørelse for hvilke usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir

Programmet for utslippskontroll skal holdes oppdatert.

10.5 Rapportering til Statsforvalteren

Bedriften skal innen 1. mars hvert år rapportere miljødata og eventuelle avvik for foregående år via www.altinn.no. Miljødata omfatter blant annet produksjonsmengder, avfallsmengder,

energiforbruk og resultater fra utslippskontroll. Rapportering skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenrapportering, se www.miljodirektoratet.no.

For utslipp av stoffer der utslippsbegrensningene i punkt 3 ikke er fastsatt ved presise grenseverdier, vil forurensningsmyndigheten ved gjennomgang av egenkontrollrapportene vurdere behovet for å fastsette mer presise, og eventuelt strengere, grenser. Dette inkluderer også fastsetting av langtidsgrenser for årlige utslippsmengder for hver komponent.

Dersom virksomheten har hatt høyere utslipp enn korttidsgrensene, og bedriften vil hevde at dette skyldes situasjoner som nevnt i note til tabell under punkt 3, må bedriften redegjøre nærmere for årsakene.

11 Miljøovervåking

11.1 Overvåking av resipienter

Bedriften skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av virksomheten i henhold til et overvåkingsprogram. Dette gjelder så vel mulige effekter på luft, grunn, vann og sedimenter i den grad dette er aktuelt.

11.2 Overvåking etter vannforskriften

Bedriften skal overvåke og redegjøre for hvordan utslipp fra virksomheten påvirker tilstanden i vannforekomsten. Den skal også vise påvirkning fra virksomhetens tidligere utslipp. Overvåkingen skal gjennomføres i tråd med bestemmelsene i vannforskriften for tiltaksorientert overvåking.

Overvåkingen skal gjennomføres av uavhengig fagekspertise i henhold til overvåkingsprogrammet. Der det er hensiktsmessig kan selve prøvetakingen gjennomføres av bedriften selv i samråd med fagekspertise. Overvåkingsprogrammet skal vise og begrunne hvilke elementer som vil bli undersøkt. Plasseringen av prøvetakingspunkter og prøvetakingsfrekvens, samt hvordan og i hvilke medier (biota, sediment etc.) undersøkelsen vil bli gjennomført, skal også framgå av programmet. Ved behov for endring av overvåkingsprogrammet, skal utkast til endringer med begrunnelse sendes forurensningsmyndigheten senest 1. oktober året før undersøkelsene skal gjennomføres.

Bedriften gjennomførte siste runde av overvåking av vannforekomsten i 2021. Overvåkingen skal gjennomføres med et intervall på 5 år. Dersom virksomhetens utslipp eller tilstanden i vannforekomsten endres, kan det bli aktuelt å endre frekvensen for overvåking.

Resultatene fra undersøkelsen skal sendes forurensningsmyndigheten så snart rapporten foreligger. Resultatene skal foreligge i form av en rapport som blant annet redegjør for hvorvidt det er sannsynlig at bedriften påvirker vannforekomsten.

Overvåkingsdata skal registreres i databasen Vannmiljø (<http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>) innen 1. mars året etter at undersøkelsen er gjennomført. Data rapporteres på Vannmiljø

importformat. Importmal og oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljøets kodeverk finnes på <http://vanmiljokoder.miljodirektoratet.no>.

11.3 Overvåking av grunn og grunnvann

Virksomheten har ikke krav om overvåking av grunn og grunnvann. Basert på tilstandsrapport som skal gjennomføres jf. punkt 13.2 kan bedriften bli pålagt å sørge for overvåking av grunn og grunnvann.

12 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

12.1 Miljørisikoanalyse

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle hendelser som kan føre til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- eller miljøskader inne på virksomhetens område eller utenfor. Ved endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Risikoanalysen skal ta hensyn til ekstremvær, flom etc. og fremtidige klimaendringer.

Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

12.2 Forebyggende tiltak

Med grunnlag i miljørisikoanalysen skal bedriften, så langt det er mulig uten urimelige kostnader, iverksette de tiltak som er nødvendige for å redusere miljørisikoen til et akseptabelt nivå. Dette gjelder både sannsynlighetsreducerende og konsekvensreducerende tiltak. Bedriften skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

12.3 Beredskap

Dersom de forebyggende tiltakene ikke har redusert miljørisikoen til et akseptabelt nivå, må bedriften utarbeide en beredskapsplan med utgangspunkt i miljørisikoanalysen i 12.1.

12.3.1 Beredskapsanalyse

Med grunnlag i miljørisikoanalysen skal bedriften utarbeide en beredskapsanalyse for restrisiko som gjenstår etter at forebyggende tiltak er iverksatt. For hver av hendelsene som utgjør restrisiko skal bedriften utarbeide og begrunne:

- a) organisering av beredskapen
- b) nødvendig beredskapsutstyr
- c) nødvendig mannskap

d) responstid

Beredskapen skal stå i et rimelig forhold til risiko for akutt forurensning.

12.3.2 Beredskapsetablering

Basert på beredskapsanalysen skal det etableres en beredskapsorganisasjon med mannskap og nødvendig utstyr. Kompetanse, opplæring og organisering skal være dimensjonert for de potensielle hendelsene som er vurdert å utgjøre størst miljørisiko.

12.3.3 Beredskapsplan

Miljørisikoanalyse, beredskapsanalyse, forebyggende tiltak og beredskapsetablering skal dokumenteres i en beredskapsplan som er en del av bedriftens internkontrolldokumentasjon.

Beredskapsplanen skal som et minimum beskrive den etablerte beredskapens organisering, bemanning, innsatsutstyr og personlig utstyr og angi innsatsplaner for dimensjonerende scenarier.

Beredskapsplanen skal holdes oppdatert og kunne fremvises ved behov.

12.3.4 Øving av beredskap

Det skal utarbeides en plan for å øve på beredskapen, og det skal gjennomføres øvelse minst en gang pr. år. Det skal utarbeides klare mål for øvelsen, inkludert mål for responstid. Øvelsen skal dokumenteres i rapporter, med eventuelle anbefalinger om forbedringer. Hvordan eventuelle anbefalinger om forbedringer er fulgt opp, skal være dokumentert i internkontrollen.

12.4 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift¹⁵. Bedriften skal også så snart som mulig underrette forurensningsmyndigheten i slike tilfeller.

13 Undersøkelser og utredninger

13.1 Utredning av utslipp til vann

Bedriften skal kartlegge/utrede innhold av komponenter som er regulert under BAT i utslipp til vann. Bedriften skal utføre nødvendige målinger for å kunne bestemme innhold (konsentrasjon og mengde) av de aktuelle komponentene i utslippet.

1. Vurdering av bruk av KOF eller TOC som parameter. Utredning av hvilken utslippsverdi av TOC som vil være aktuelt i forhold til dens relasjon til KOF og BAT-AEL.
2. Prøvetaking av klorid og vurdering om dette er en relevant parameter, jf. BAT 3.
3. Prøvetaking av tungmetaller og en egen vurdering om det er påregnelige utslipp av tungmetaller, ref. vedlegg 1 og SA BREF. Kobber og sink skal som minimum inngå.
4. Prøvetaking og vurdering av absorberbare organiske halogener (AOX) i utslippet.

---

¹⁵ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

Statsforvalteren vil på bakgrunn av utredningen vurdere å stille mer konkrete og eventuelt strengere krav iht. BAT for direkte utslipp til vann.

Utredningen skal sendes til Statsforvalteren innen 12.01.2026.

13.2 Tilstandsrapport om mulig forurensning av grunn og grunnvann

Bedriften skal vurdere behovet for å dokumentere forurensningstilstanden i grunn og grunnvann, jf. forurensingsforskriften § 36-21. Denne vurderingen skal gjennomføres i henhold til trinn 1-3 i Miljødirektoratets veileder M-630/2016 *Tilstandsrapport for industriområder*.

Vurderingen skal sendes forurensningsmyndigheten innen 01.10.2025.

Dersom forurensningsmyndigheten med utgangspunkt i denne vurderingen finner at tilstanden i grunn og grunnvann må dokumenteres, vil bedriften bli pålagt å utarbeide en full tilstandsrapport i henhold til trinn 4-7 i Miljødirektoratets veileder M-630/2016.

14 Eierskifte, omdanning mv..

Hvis det driftsansvarlige selskap overdras til ny eier eller driftsansvaret overføres til annet selskap, skal melding sendes forurensningsmyndigheten så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet.

15 Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til forurensningsmyndigheten.

Forurensningsmyndigheten kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Forurensningsmyndigheten kan pålegge eieren eller brukeren å stille ytterligere garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar. Sikkerhet/garanti som allerede er stilt iht. tillatelsen løper videre inntil forurensningsmyndigheten etter søknad fra det driftsansvarlige selskapet eller eier godkjenner reduksjon og/eller bortfall av slik sikkerhet.

Ved nedleggelse eller stans skal bedriften sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift¹⁶. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til forurensningsmyndigheten innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

---

¹⁶ Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand innen ett år.

Bedriften skal også for nedleggesåret rapportere miljødata og eventuelle avvik via altinn.no, jf. punkt 10.5.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til forurensningsmyndigheten i god tid før start er planlagt.

16 Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med virksomheten til enhver tid.

Vedlegg 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i punkt 3 til 14.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

Dekloran pluss (syn og anti isomere former)	DP (syn-DP, anti DP)
1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloretan	PER
Triklorbenzen	TRI
Triklosan (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen	
-----------	--

Alkylfenoler og alkylfenoletoksyliater

Nonylfenol og nonylfenoletoksyliater	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksyliater	OF, OP, OFE, OPE
4-heptylfenoler (forgrenet og rettkjedet)	4-HPbl

4-tert-pentylfenol	4-t-PP
4-tert-butylfenol	4-t-BP
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonsyre (PFOS), inkl. salter av PFOS og relaterte forbindelser	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS), inkl salter av PFHxS og relaterte forbindelser	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluorobutansulfonsyre (PFBS), inkl. salter av PFBS og relaterte forbindelser	PFBS, PFBS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre	PFOA
Perfluorheksansyre	PFHxA
2,3,3,3-tetrafluoro-2-(heptafluoropropoksy)propionsyre	HFPO-DA
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Ftalater

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Benzylbutylftalat	BBP
Dibutylftalat	DBP
Diisobutylftalat	DIBP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dodekametylsykloheksasiloksan	D6
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Organiske UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350
3-benzylidene-1,7,7-trimethylbicyclo[2.2.1]heptan-2-one	3-BC